

Arviointi yliopisto-opiskelijan ammattillista kasvua tukemassa

Anne Virtanen*, Ulla Klemola**, Kirsti Lauritsalo** & Tommi Mäkinen**

*Koulutuksen tutkimuslaitos (JY), **Opettajankoulutuslaitos (JY)

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS

PedaForum -päivät
17.-18.8.2016 Jyväskylä

Virtanen, Postareff & Hailikari (2015) – Elinikäistä oppimista tukeva arviointi

- 2 Oppimisesta saadun palautteen tulisi hyödyttää opiskelijoita **pitkäkestoisemmin** myös tulevaisuuden oppimistilanteissa.
 - § Arvioinnin annettava opiskelijoille mahdollisuuksia kehittää kykyään arvioida omaa edistymistään ja tavoitteiden saavuttamista sekä edistää opiskelijoiden luottamusta omiin kykyihinsä
 - § Arviointiin osallistamisen kautta opiskelijat oppivat arvioimaan omaa suoritustaan ja pohtimaan oman työnsä laatua, mistä on hyötyä valmistumisen jälkeen myös työelämässä.
 - Opiskelijoita siten osallistettava mukaan arviointiin, jotta arviointi ja palaute hyödyttäisivät myös heitä
 - Itsearviointi ja vertaisarviointi

Liikunnan pedagogiset aineopinnot = Päätö(vuosi)

- 2 **Liikuntapedagogiikan pääaineopintojen päättövuonna suoritettava kokonaisuus; monia eri opintokokonaisuuksia, toteutus ”lomittainen + yhteisölliset toimintatavat**
- 2 **Havaintoja päättövuodesta opiskelijoiden näkökulmasta**
(Virtanen, Mäkinen, Lauritsalo & Klemola, 2016; Virtanen, Klemola, Mäkinen & Lauritsalo, 2016):
 - § **Opettajaksi kasvu ja kehittyminen (YDIN)**
 - § **Vahva yhteisöllisyys / yhteisöllinen toimintatapa (TOIMINTATAPA YTIMEN YMPÄRILLÄ**
 - **Tietoisia yhteisöllisiä toimintatapoja; perinteikkäitä yhteisöllisiä toimintatapoja (mm. vastuutehtävät, nimikkoryhmät); *liikuntalaisten kupla / päättöyhteisön kupla***
- 2 **”Ja sellainen tiivis yhteisö, jossa jokainen meni omaa päämääräänsä kohti, mutta joka kuitenkin auttoi vahvasti niiden päämäärien saavuttamisessa.”**

Tutkimuksen tarkoitus

- 2 **Tässä tutkimuksessa liikunnan pedagogisten aineopintojen kokonaisuutta (päättövuotta) tarkastellaan arviointi- ja palautekäytäntöjen näkökulmasta. Opiskelijanäkökulmasta tarkastellaan,**
- § **Millaisia arviointi- ja palautemuotoja päättövuoden aikana käytetään?**
 - § **Millaisia kokemuksia päättövuoden opiskelijoilla on itsearviointi- ja vertaisarvioinneista?**
 - § **Mitä arviointitaitoja opiskelijat kokevat oppineensa päättövuoden aikana?**

Aineistot ja menetelmät

2 Aineisto:

§ Opiskelijoiden (N=8) haastattelut marras-joulukuussa 2015

- Opintovuoden 2014-2015 opiskelijoita
- Teemoja: mieleenpalauttaminen / päällimmäiset muistot, vastuutehtävät, nimikkoryhmät, opettajat, ilmapiiri, oppimisen ja opetuksen muodot, arviointi, harjoittelukäytännöt
- 32-57 minuuttia (keskimäärin 47 minuuttia)

§ Opiskelijoiden (N=48, n=29) kyselyt touko-kesäkuussa 2016

- Opintovuoden 2015-2016 opiskelijoita (*myös näiden opiskelijoiden N=8 haastattelut syksyllä 2016*)
- Teemat: geneeriset taidot, opintojakson pedagogiset käytänteet, taustatiedot

2 Analyysimenetelmät: 1) keskiarvojakaumat ja keskihajonnat, 2) laadullinen sisällönanalyysi (alustava)

TULOKSET

Opintokokonaisuudessa käytetyt arvioinnin ja palautteiden muodot – Opiskelijoiden näkökulma

Arvioinnin ja palautteiden muodot	ka (min. 1, maks. 5)	kh
- Oman työn / suorituksen arviointia (itsearviointia) opintojakson päätyttyä	4.22	.58
- Oman työn / suorituksen arviointia (itsearviointia) opintojakson aikana	4.04	.79
- Palautteen antamisen harjoittelua muille opiskelijoille	3.82	.86
- Palautteen saamista muilta opiskelijoilta	3.82	.86
- Opettajan antamaa palautetta / arviointia opintojakson aikana	3.79	.88
- Opettajan antamaa palautetta / arviointia opintojakson päätyttyä	3.71	.76
- Muiden töiden / suoritusten arviointia (vertaisarviointia) opintojakson aikana	3.57	.84
- Muiden töiden / suoritusten arviointia (vertaisarviointia) opintojakson päätyttyä	3.39	.88
- Perinteisiä tenttejä opintojakson päätyttyä	1.50	.74

Opiskelijoiden (n=8) näkemykset vertaisarvioinnin roolista/merkityksestä päättövuoden aikana

- 1: Tosi merkittävä (vaikuttanut ajatteluun)**
- 2: Omaan arvoonsa huonot kommentit, hyvät huomioon**
- 3: Otin nöyränä vastaan (muillekin kertynyt paljon kokemusta/näkemyistä – ei ole väliä, keneltä se tulee)**
- 4: Arvostan, mutta joskus joku takertuu kokonaisuuden kannalta yksittäiseen, merkityksettömään huomioon**
- 5: En ota suodattamatta: toisaalta arvostan, mutta toisaalta jotkut epäoleellisia**
- 6: Ei niillä ihmisillä oo merkitystä, kuka sen antaa, vaan sillä sisällöllä
*”...ja sä ite koet, että tää palautteenantaja ei oo sisällä tässä jutussa, niin eihän sillä oo mitään merkitystä.”***
- 7: ”...se oli sellast vertaisarviointii, mikä tietyllä tavalla silleen, ehkä silleen koen, että se on lähempänä totuutta, kun me ollaan samassa tilanteessa.”**
- 8: Mulle sillä oli esimerkiksi ihan yhtä suuri kuin ohjaajien antamalla palautteella.**

Opiskelijoiden (n=8) näkemykset oman toiminnan arvioinnista tai itsearvioinnista päättövuoden aikana

1: "Tosi paljon..."

2: "Yllättävän paljon... ehkä niin paljon, että oli jo päälleliimattua."

3: "Se oli ihan koko ajan läsnä."

4: "Koen, että paljonkin."

5: "Sitä oli koko ajan."

"En nyt muista, missä kursseissa se oli tietty prosenttiosuus arvosanasta, mutta muistaakseni suurimmassa osassa oli itsearviointi joka vaikutti tai ei, mutta sitä itsereflektiota ja – pohdintaa, sitä tuli kyllä ihan läpi koko päättövuoden."

6: Jopa niin paljon, että joku kurssi me saatiin itte arvioida itseämme.

7: "Meillä oli tota... Jostain jaksosta kokonaisuudesta annettiin kyllä itsearvioinnit itelle, en enää muista mistä...."

8: "Kyllä tuli aika... kyllä tuli joo, joo eli sitä käytettiin kyllä."

Opetusfilosofia

- 2 ”...no se [opetusfilosofia] otettiin heti siinä syksyllä esille, että tota, ehkä syksyllä sen näki semmosena, että tää on tällainen kirjallinen työ, mikä sitten keväällä tehdään tai kootaan tää vuosi, mut sitten aika panostettiin syksyn aikaan ja korostettiin sitä, että miettikää, mikä tai niinku just sen oman opettajuuden kannalta, että se alkoi siinä sitten selkiämään. Sitähän se opetusfilosofia tarkoittaa, oman opettajuuden kehittämistä ja sitä omaa opettajuutta, oman opettajuuden tiedostamista, että mitä kaikkea siihen kuuluu ja sitten just sitä, niin **kun äsken tossa sanoin, niin sitä alkoi poimimaan niitä, mitä siinä vuoden mittaan tuli niitä ajatuksia siinä keskustellessa tai asioita pohtiessa, kirjaa lukiessa tai näin. Jotenkin sinä vuotena tuli monista eri yhteyksistä esille, että hei toi vois liittyä minun opettajuuteen, että jotenkin oli niin kiintynyt näihin opintojaksoihin. Että siinä ajatteli monia asioita opettajuuden kannalta ja sitten sitä alkoi pikkuhiljaa, teki jotain yksittäisiä muistiinpanoja opettajuuden kannalta ja alkoi miettiä sitä, että sen opetusfilosofian kannalta. Joka sitten tiivistyi siihen kirjalliseen raporttiin, joka on ehkä sellanen tuki tai eräänlainen mind map, tosi laaja mind map siitä, mitä ajatuksia on omasta opettajuudesta.”**

Opetusfilosofia

- 2 ”...sitten tuosta opetusfilosofian työstä, mitä tää, mistä tällasii yksittäisiä tehtävii, mutta kuitenkin niistäkin jäi sellainen mielikuva, ettei niitäkään tehnyt yksin, että niin paljon esimerkiksi **sitä opetusfilosofiaa varten sain niistä kaikista keskusteluista**, jota kävi just kämppiksen kanssa ja muiden opiskelijakollegojen kanssa tai Tommin kanssa **opetusfilosofiakeskusteluissa**, että tää, niinku **keskustelut korostuu tosi paljon ja tuntuu, ettei ihan hirveän paljon ole sellaista yksin tehtävää.**”

Opiskelijoiden (n=29) arviointitaitojen oppiminen päättövuoden aikana (itsearvioituja oppimistuloksia)

ARVIOINTITAITOT (min. 1, maks.5)	ka	kh
2 Oman toiminnan arviointia	4.03	(.68)
2 Oman osaamisen arviointia	4.03	(.63)
2 Taitoa arvioida muiden toimintaa	4.00	(.71)
2 Jatkuvan oppimisen taitoa	3.72	(.75)

Yhteenveto

- 2 **Päättövuosi on arviointikäytännöiltään poikkeuksellinen – aikaansa edellä.**
 - § myös kehityskeskustelut opiskelijoiden kanssa puolessa välissä vuotta
- 2 **Toimintaympäristö on tosin poikkeuksellinen.**
 - § Kokonainen opintovuosi yhdessä; samat opettajat läpi vuoden
 - § Mutta myös yhteisölliset toimintatavat ja vastuun jakaminen opiskelijoille myös arviointiin ja palautteen antoon liittyvissä asioissa
- 2 **Jatkoanalyysit (mm. regressioanalyysi: millaiset pedagogiset käytännöt ovat tukemassa jatkuvan oppimisen taitoa, itsearviointitaitoa) ja aineistonkeruu jatkossa (mm. opettajien näkökulma arviointi- ja palautekäytäntöihin)**
 - § Arvioimaan oppii arvioimalla (Virtanen & Tynjälä, 2016)

Kiitos mielenkiinnostasi!

Yliopistotutkija Anne Virtanen anne.virtanen@jyu.fi

Lehtori Ulla Klemola ulla.klemola@jyu.fi

Lehtori Kirsti Lauritsalo kirsti.lauritsalo@jyu.fi

Yliopistonopettaja Tommi Mäkinen tommi.u.makinen@jyu.fi

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS